

Prof. MAHMUT AY

Personal Information

Email: may@ankara.edu.tr

Web: <https://avesis.ankara.edu.tr/may>

International Researcher IDs

ORCID: 0000-0003-3990-1044

Publons / Web Of Science ResearcherID: KLZ-7530-2024

Yoksis Researcher ID: 4725

Education

Doctorate, Ankara University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelam (Dr), Turkey 1995 - 2000

Postgraduate, Ankara University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelam (YI) (Tezli), Turkey 1992 - 1995

Undergraduate, Ankara University, İlahiyat Fakültesi, İlahiyat Pr., Turkey 1987 - 1992

Dissertations

Doctorate, Mutezile - siyaset ilişkisi, Ankara University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelam (Dr), 2000

Postgraduate, Osmanlı'xxda 14.-17. yüzyıllar arasında itikadi konularda bazı aykırı düşünceler, Ankara University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelam (YI) (Tezli), 1995

Research Areas

Social Sciences and Humanities, Theology

Academic and Administrative Experience

Head of Department, Ankara University, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, 2021 - Continues

Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi, Ankara University, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, 2017 - Continues

Fakülte Yönetim Kurulu Üyesi, Ankara University, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, 2017 - 2020

Ankara University, 2008 - 2012

Supervised Theses

AY M., Ebû'l-Kâsım El-Ka'Bî El-Belhî'de bilgi, Doctorate, Z.HÜMEYRA(Student), 2021

AY M., The possibility and necessity of revelation against the deistic arguments: The 18th century English deism and its analysis from the perspective of kalam, Doctorate, M.ÖZDEMİR(Student), 2021

AY M., The effects of Iranian culture on the birth of kalam, Postgraduate, O.ÖZOĞLU(Student), 2021

AY M., The theory of Aslah in İbnu'l Melahimi el-Harizmi, Postgraduate, H.BETÜL(Student), 2021

AY M., Ashâbu'l-Hadîs literatüründe aklın epistemik değeri (Erken dönem Akâid metinleri örneği), Postgraduate, B.EDİS(Student), 2021

- AY M., SÜNNİ AKİDENİN AHLAK TASAVVURU VE GÜNCEL DEĞERİ, Doctorate, M.ATA(Student), 2020
- AY M., Kelâmda düalist teoloji eleştirisi, Doctorate, Y.HAFIZOĞLU(Student), 2020
- AY M., Islamic Disputation/Dialectical Theory in Late Period of Kalam: The Sample of Ādāb Sadād min Ilm al- Ādāb, Postgraduate, S.GÜNDOĞDU(Student), 2020
- AY M., Theological anthropology of Qadi Abdul Jabbar: The problem of human essence, Doctorate, A.BASIT(Student), 2020
- AY M., Ebu Osman Amr Bahr el-Cahızın Kuran Tasavvuru, Doctorate, H.ERTÜRK(Student), 2020
- AY M., Exclusionary discourse in aqa'id texts of Ashab al-Hadith(3rd/9th century rebuttal literature), Postgraduate, B.YURTALAN(Student), 2019
- AY M., The belief of holiness in mysticism and traditional theological criticism of it, Postgraduate, G.ŞAHİN(Student), 2019
- AY M., The concept of esatiru'l-awwalin in the Quran and its epistemological value, Postgraduate, A.SERTKAYA(Student), 2019
- AY M., Kelam İlminin Doğuşunda İnan Kültürünün Etkileri, Postgraduate, O.ÖZOĞLU(Student), 2019
- AY M., Maturidi düşüncede zulüm kavramı, Postgraduate, A.ASSANOV(Student), 2018
- AY M., Tanrısal ışık metafiziğinin İslam düşüncesine yansımaları ve Kelam'da İlâhi nur tasavvuru, Postgraduate, G.CANSIZOĞLU(Student), 2017
- AY M., Ebu'l-Vefa İbn Akıl'de akıl-vahiy ilişkisi, Postgraduate, H.KÜBRA(Student), 2017
- AY M., Vicdanın ahlâkî ve teolojik temelleri, Postgraduate, Z.HÜMEYRA(Student), 2015
- AY M., Mu'tezile'de kelamullah ve mahiyeti, Doctorate, H.TÜRKMEN(Student), 2014
- AY M., Mu'tezile kelam sisteminde ahlakın teolojik temelleri kadı Abdulcebbar örneği, Postgraduate, İ.KOÇAK(Student), 2013

Journal articles indexed in SCI, SSCI, and AHCI

- I. **Dichotomic structure and the possibility of the third mode in muslim theology**
AY M.
Islam and Christian-Muslim Relations, vol.18, no.4, pp.479-494, 2007 (SCI-Expanded)

Articles Published in Other Journals

- I. **Bireyselliğin Müslüman Teolojideki Temelleri**
AY M.
Din ve Toplum, vol.5, no.2, pp.22-33, 2017 (Peer-Reviewed Journal)
- II. **Nur Kavramından Nur Metafiziğine Pragmatik Okumalar ve Eleştirisi**
AY M.
İslami Araştırmalar, 2015 (Peer-Reviewed Journal)
- III. **Kelam da Adalet Kudret ve Hikmet Bağlamında Tanrı Tasavvurları**
AY M.
Eskiye, no.31, pp.25-51, 2015 (Peer-Reviewed Journal)
- IV. **Kelam da Akıl İnan İlişkisi Temel Teolojik Yaklaşımlar**
AY M.
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, vol.52, no.1, pp.49-68, 2011 (Peer-Reviewed Journal)
- V. **Sufi Teolojinin Peygamberlik Algısı**
AY M.
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, vol.49, no.1, pp.17-47, 2008 (Peer-Reviewed Journal)
- VI. **Tanrı Tasavvurlarının Politik Tasarımlara Yansıması**
AY M.
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, vol.46, no.2, pp.195-218, 2005 (Peer-Reviewed Journal)
- VII. **Eş ari Kelamında İnsanın Sorumluluğu**

AY M.

İslami Araştırmalar Dergisi, vol.17, no.2, pp.91-107, 2004 (Peer-Reviewed Journal)

VIII. **Bireyselliğin Teolojik Temellerinden Biri Olarak İman**

AY M.

Dini Araştırmalar Dergisi, vol.5, no.15, pp.89-108, 2003 (Peer-Reviewed Journal)

IX. **Mu tezilecilikten Arta Kalan Mu tezile**

AY M.

İslamiyat Dergisi, vol.6, no.1, pp.129-148, 2003 (Peer-Reviewed Journal)

Books

I. **Şerhu Ta'dili'l-Ulum**

AY M., BORSBUĞA M.

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayın., Ankara, 2021

II. **XVII. Yüzyılda Kelam**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.80-84, 2020

III. **Kelam İlmi**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.197-201, 2020

IV. **XIX. Yüzyılda Kelam**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.63-69, 2020

V. **XVIII. Yüzyılda Kelam**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.99-104, 2020

VI. **Matüridi**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.579-582, 2020

VII. **XX. Yüzyılın Sonundan XXI. Yüzyılın Başlarına Kelam Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.6-10, 2020

VIII. **Kelam İlmi**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.128-131, 2020

IX. **Haris B. Esed El Muhasibi**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.230-232, 2020

X. **XX. Yüzyılda Kelam**

AY M.

in: Tarihte Müslümanlar, , Editor, OTTO, pp.441-448, 2020

XI. **İlahiyat Terimleri Sözlüğü**

ERDEM E., AY M.

Grafiker, Ankara, 2019

XII. **Tanrı-Alem/İnsan İlişkisinde Aklilik, Adlilik, Ahlakilik ve Estetik:Hikmet**

AY M.

in: Maturidi Kayıp Aydınlanmanın İzinde, Şaban Ali Düzgün, Editor, Otto, Ankara, pp.239-248, 2019

XIII. **Commanding Good Forbidding Evil**

AY M.

in: Medieval Islamic Civilization, Josef Meri, Editor, Routledge, New York, pp.164-165, 2018

- XIV. **el-Kerametu**
AY M.
in: Mu'xxcemu'xxl Hivar Mefahimu Esasiyyetu mine'xxl Mesihyye ve'xxl Islam, Richard Heinzmann, Editor, Herder, Freiburg, pp.354-355, 2018
- XV. **Mu'xtezile Ve Siyasi Düşüncesi**
AY M.
in: İslam Siyasi Düşünceler Tarihi, Adem Çaylak, Editor, Savaş Yayınevi, Ankara, pp.267-297, 2018
- XVI. **el-Mu'xxcizetu**
AY M.
in: Mu'xxcemu'xxl Hivar Mefahimu Esasiyyetu mine'xxl Mesihyye ve'xxl Islam, Richard Heinsman vd., Editor, Herder, Freiburg, pp.406-408, 2018
- XVII. **et-Taatu**
AY M.
in: Mu'xxcemu'xxl Hivar Mefahimu Esasiyyetu mine'xxl Mesihyye ve'xxl İslam, Richard Heinzmann, Editor, Herder, Freiburg, pp.306-307, 2018
- XVIII. **Mu'xtezile ve Siyaset**
AY M.
Endülüs, İstanbul, 2017
- XIX. **TEBLİĞLER VE MÜZAKERELER**
GÜNDÜZ Ş., YAVUZ Y. Ş., CENGİL M., ÇİFT S., TAŞPINAR İ., ÖZDEMİR M., AY M., APAYDIN H., GÜLER İ., YEŞİLYURT T., et al.
in: İSLAM DÜŞÜNCE VE GELENEĞİNDE KUTSİYET VELAYET KERAMET, YUSUF ŞEVKİ YAVUZ, Editor, KURAMER, İstanbul, pp.53-334, 2017
- XX. **Ahirete İman**
AY M.
in: İslam İnanç Esasları, Düzgün Ş. Ali, Editor, Grafiker, Ankara, pp.221-263, 2017
- XXI. **Die Beziehung von Vernunft und Glauben in der islamischen Theologie-Kelam'xxda Akıl-İman İlişkisi**
AY M.
in: Glaube und Vernunft in Christentum und Islam-İslam ve Hristiyanlıkta Akıl ve İman, Richard Heinzmann-ualla Selçuk, Editor, Kohlhammer, Stuttgart, pp.73-111, 2017
- XXII. **Mu'ezile'de Siyasi Düşünce**
AY M.
in: Doğu dan Batı ya Düşüncenin Serüveni İslam Düşüncesinin Altın Çağı Mu tezile de Siyasi Düşünce, Prof. Dr. Bayram Ali Çetinkaya-Prof. Dr. Abdullah Kahraman, Editor, İnsan, İstanbul, pp.385-413, 2017
- XXIII. **Tasavvuftaki Kutsiyet İnanışlarına Yönelik Geleneksel Eleştiri Literatürü ve Meşruiyet Temelleri**
AY M.
in: İslam Düşünce ve Geleneğinde Kutsiyet Velayet Keramet, Yusuf Şevki Yavuz, Editor, Kuramer, İstanbul, pp.247-287, 2017
- XXIV. **Dinsel Kurumsallaşma Süreçleri ve Dinin Bütünsel Kavranışı**
AY M.
in: Dini Düşünçede Gelenek Dönüşüm ve Gelecek, Ş. Ali Düzgün-Tuğba Günel, Editor, Endülüs, İstanbul, pp.155-176, 2017
- XXV. **İslam Düşüncesinin Kurucu Unsurlarına Yönelik Kurumsallaşma Süreci ve İlişkisel Bağlam**
AY M.
in: İslam Düşüncesinin Kurucu Unsurları Usul i Fıkıh Kelam Tasavvuf ve İslam Felsefesi, İlyas Çelebi, Mehmet Bulgen, Editor, Ensar Nesriyat, İstanbul, pp.69-78, 2016
- XXVI. **Modernleşme Sürecinin Osmanlı Kelam Literatürüne Etkileri ve Yarattığı Yapısal Sorunlar**
AY M.
in: Osmanlı'da İlm-i Kelam, Demir Osman, Kaya Veysel, Gömbeyaz Kadir, Kılavuz U. Murat, Editor, İSAR YAY., Ankara, pp.543-578, 2016
- XXVII. **Dinsel/Mezhepsel ve Teolojik Yapıların Oluşturduğu Algılar ve İnsanın Doğal Yaratım Kapasitesi**

- AY M.
in: İslam ın Hakikati ve Mezhep Sorunu, Mehmet Evkuran, Editor, Anadolu İlahiyat Akademisi, Ankara, pp.57-75, 2016
- XXVIII. **Temel Hak ve Hürriyetler Bağlamında Din-için-de Çoğulculuk**
AY M.
in: Dini Düşünce de Sorunlar ve Yorumlar, Düzgün Ş. Ali-Günel Tuğba, Editor, Endülüs, İstanbul, pp.101-116, 2016
- XXIX. **Geleneksel Nübüvvet Tasavvurlarına İlişkin Kısa Bir Değerlendirme**
AY M.
in: Hz Peygamber in Nübüvvetinin Süresi Ve Kapsamı, Mahmut Çınar, Esra Delen, M. Raşit Akpınar, Mehmet Aksürmeli, Editor, Gaziantep Üniversitesi Basımevi, Gaziantep, pp.163-168, 2015
- XXX. **Kelam'xxın Doğuşu, Gelişimi ve İslam Bilimleri İçindeki Yeri**
AY M.
in: Sistematik Kelam, Akbulut Ahmet, Editor, Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları, Ankara, pp.1-35, 2011
- XXXI. **Theo-Ethical Admissibility and Limitations of Tampering With Human Nature in Islamic Theology**
AY M.
in: Islam and Bioethics, Berna Arda-Vardit Rispler-Chaim, Editor, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, pp.99-109, 2011
- XXXII. **Ölüm ve Sonrası**
AY M., ESEN M.
in: Sistematik Kelam, Akbulut Ahmet, Editor, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, pp.311-340, 2009
- XXXIII. **Sadruşşeriada Varlık Tadilul Ulum Temelinde Kelam Felsefe Karşılaşması**
AY M.
İlahiyat, 2006
- XXXIV. **Kelam İlminin Yeniden İnşasında Geleneğin Moderne Dönüşümü**
AY M.
in: Kelam İlmi nin Yeniden İnşasında Geleneğin Yeri, Mustafa Öztürk, Temel Yeşilyurt, Erkan Yar, Editor, TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Elazığ, pp.144-173, 2004
- XXXV. **Mu tezile ve Siyaset**
AY M.
Pınar, 2002

Papers Presented at Peer-Reviewed Scientific Conferences

- I. **Kur'xxan Metninin Yorumundaki Farklılaşmanın Politik Tabiatı Üzerine-On the Political Nature of Differentiation in the Commentary of the Qur'xxanic Text**
AY M.
İslam ve Yorum Uluslararası Sempozyumu, Malatya, Turkey, 8 - 10 May 2017
- II. **İlahiyat Eğitiminin Bireysel Bilinç Yaratma Potansiyeli**
AY M.
Türkiye'de İlahiyat Fakültelerinin Konumu ve Dini Bilginin Niteliği, Ankara, Turkey, 16 - 18 October 2009, pp.255-267
- III. **Nur Kavramından Nur Metafizikine Pragmatik Okumalar ve Eleştirisi**
AY M.
International Symposium on Rethinking The Quran-Qur'anic Concepts, Ankara, Turkey, 10 - 11 May 2014
- IV. **Monotheismus in der İslamischen Theologie**
AY M.
IV. Deutsch-Türkisches interkulturelles und interreligiöses Symposium, Monotheismus in Christentum und Islam, Germany, 24 - 25 October 2008
- V. **Kelam Öğretiminde Standardizasyon**
AY M.

XIII. Kelam Anabilim Dalı Koordinasyon Toplantısı ve Kelam Öğretimi Sempozyumu, Ankara, Turkey, 20 - 22 June 2008

VI. **Kelamın Yeniden İnşasında Geleneğin Moderne Dönüşümü**

AY M.

IX. Kelam Anabilim Dalı Koordinasyon Toplantısı ve Kelam İlmî'nin Yeniden İnşasında Geleneğin Yeri Sempozyumu, Elazığ, Turkey, 10 - 12 September 2004, (Full Text)

Episodes in the Encyclopedia

I. **İslamiye Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü**

AY M.

Ankara Üniversitesi Yayınevi-Herder, pp.410-411, 2016

II. **İslamiyet Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü**

AY M.

Ankara Üniversitesi Yayınevi-Herder, pp.436-437, 2016

III. **İslamiyet Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü**

AY M.

Ankara Üniversitesi Yayınevi-Herder, pp.557-558, 2016

IV. **İslamiyet Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü**

AY M.

Ankara Üniversitesi Yayınevi-Herder, pp.102-103, 2016

Metrics

Publication: 55